

Sygn. akt I C 324/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Częstochowie I Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Katarzyna Sidyk

Protokolant: Mateusz Kmieć

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2016 roku w Częstochowie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) z siedzibą w W.

przeciwko K. K., A. K., M. M., M. F., P. K., B. K. i M. K.

o zapłatę

na skutek zarzutów pozwanych od nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 24 marca 2016 roku wydanego w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygnaturze akt I Nc (...)

1. utrzymuje w mocy nakaz zapłaty Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 24 marca 2016 roku wydany w postępowaniu nakazowym w sprawie o sygnaturze akt I Nc (...) **w części** co do:

- zasądzonej od pozwanych K. K., A. K., M. M., M. F., P. K., B. K. i M. K. solidarnie na rzecz powoda (...) z siedzibą w W. kwoty 256 100 zł 01 gr (dwieście pięćdziesiąt sześć tysięcy sto złotych jeden groszy);
- zasądzonej od pozwanych solidarnie na rzecz powoda kwoty 11 453 zł 60 gr (jedenaście tysięcy czterysta pięćdziesiąt trzy złote sześćdziesiąt groszy) tytułem zwrotu kosztów postępowania;
- zastrzeżenia pozwanym prawa do powoływania się w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie ich odpowiedzialności do przysługujących im udziałów w prawie własności nieruchomości gruntowej położonej w miejscowości W., gmina W., numer działki (...), dla której Sąd Rejonowy w C. X Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...);

2. uchyla nakaz zapłaty w pozostałej części i w tym zakresie powództwo oddala;

3. nakazuje pobrać od powoda DTP Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Częstochowie kwotę 2 000 zł (dwa tysiące złotych) tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów sądowych w części, co do której powództwo zostało oddalone.

Sygn. akt IC 324/16

UZASADNIENIE

Powód (...) w W. w pozwie z dnia 18 lutego 2016 roku wniósł o zasądzenie na jego rzecz od pozwanych K. K., A. K., M. M., M. F., P. K., B. K. i M. K. solidarnie kwoty 320 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu, a także o ograniczenie odpowiedzialności pozwanych do wysokości wartości

nieruchomości położonej w miejscowości W. (gmina W.), dla której Sąd Rejonowy w C. X Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...).

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 23 kwietnia 1999 roku E. K. będący właścicielem (...)- E. K. zawarł z (...) S.A. z siedzibą w K. (obecnie (...) S.A. z siedzibą w W.) umowę o kredyt odnawialny. Jako zabezpieczenie spłaty należności wynikających ze wskazanej umowy ustanowiono m.in. hipotekę kaucyjną do kwoty 320 000 zł na nieruchomości położonej w miejscowości W. (gmina W.), dla której Sąd Rejonowy w C. X Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...). Wobec niewywiązywania się przez kredytobiorcę z warunków w/w umowy Bank w dniu 8 października 2001 roku wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), który został opatrzony klauzulą wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w C. w sprawie sygn. akt I Co (...). Powód na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 22 maja 2013 roku nabył od (...) S.A. z siedzibą w W. prawo do wierzytelności wynikających z umowy o kredyt odnawialny z dnia 23 kwietnia 1999 roku wraz ze wszystkimi zabezpieczeniami (pkt 3.2 umowy cesji). Na wniosek powoda, w związku z przelewem wierzytelności, Sąd Rejonowy w C. X Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w K. dokonał zmiany w treści księgi wieczystej o nr (...) wpisując (...) jako wierzyciela hipotecznego. Osoby wskazane jako pozwani, stanowią dłużników hipotecznych powoda. Na podstawie umowy cesji wierzytelności powód nabył należność w łącznej kwocie 864 397 zł 17 gr, na którą założyła się kwota 256 100 zł 01 gr tytułem kapitału oraz kwota 608 297 zł 16 gr tytułem odsetek (umownych i karnych) naliczonych przez wierzyciela pierwotnego. Odsetki umowne liczone były od kwoty 400 029 zł 33 gr w sposób wskazany w bankowym tytule egzekucyjnym nr (...), tj. od dnia 8 października 2001 roku do dnia 21 maja 2013 roku jako dnia poprzedzającego dzień umowy cesji wierzytelności. Wierzyciel pierwotny nie sprzedał powodowi całej kwoty odsetek a jedynie wskazaną jej część. Powód dochodzi niniejszym pozwem spełnienia części przysługującego mu wobec pozwanych roszczenia pieniężnego w kwocie 320 000 zł na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 22 maja 2013 roku. Powództwo o zapłatę wytoczone przeciwko dłużnikom hipotecznym znajduje oparcie w art. 65 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece, przy uwzględnieniu ograniczonej odpowiedzialności na podstawie art. 319 k.p.c. (k. 2-7).

Na rozprawie w dniu 25 października 2016 roku powód sprecyzował, że żądanie pozwu w kwocie 320 000 zł obejmuje całość kwoty kapitału w wysokości 256 100 zł 01 gr nabytej na podstawie umowy cesji wierzytelności oraz część odsetek (63 899 zł 99 gr) wskazanych w wyliczeniu przedstawionym w tabeli zawartej w pozwie, na podstawie prawa do rozdrabiania roszczeń, licząc od odsetek najwcześniej wymagalnych (k. 350).

Pozwani K. K., A. K., M. M., M. F., P. K., B. K. i M. K. w zarzutach od nakazu zapłaty Sądu Okręgowego w Częstochowie z dnia 24 marca 2016 roku w sprawie I Nc (...) wniosli o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz każdego z pozwanych od powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Pozwani podnieśli zarzut przedawnienia wierzytelności dochodzonej przez powoda. Wskazali, że zobowiązania przedsiębiorców ulegają przedawnieniu zgodnie z art. 118 k.c., tj. termin przedawnienia roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej wynosi trzy lata. W przypadku b.t.e. z klauzulą wykonalności termin przedawnienia wynosi trzy lata liczone od dnia nadania klauzuli wykonalności na b.t.e., tj. w tym wypadku termin ten należy liczyć od dnia 31 stycznia 2002 roku, w związku z czym wierzytelność przedawniła się, gdyż wierzyciel nie podjął żadnych czynności i nie była prowadzona egzekucja. Pozwani podnieśli również zarzut braku legitymacji czynnej po stronie powodowej, z uwagi na fakt, że powód nie przedłożył kompletnej umowy sprzedaży wierzytelności oraz pełnomocnictwa udzielonego P. C. (1), z którego wynikałoby, że był on prawidłowo umocowany do reprezentowania (...), które w imieniu powoda (...) zawierało z Bankiem umowę cesji. Ponadto, pozwani wskazali, że w przypadku nabycia przez fundusz sekurytyzacyjny wierzytelności albo puli wierzytelności zabezpieczonych hipoteką lub zastawem rejestrowym, sąd prowadzący księgę wieczystą lub rejestr zastawów, na wniosek funduszu, dokonuje wpisu w księdze wieczystej lub w rejestrze zastawów o zmianie wierzyciela, na rzecz którego ustanowiona była hipoteka lub zastaw rejestrowy. Pozwani wskazywali też, że bankowymi tytułami egzekucyjnymi mogą posługiwać się jedynie banki. (k. 178-181, k. 186-189, k. 194-197, k. 202-205, k. 210-213, k. 220-224, k. 228-231).

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 23 kwietnia 1999 roku E. K., będący właścicielem (...) – E. K., zawarł z (...) S.A. z siedzibą w K. (obecnie: (...) S.A. z siedzibą w W.) umowę o kredyt odnawialny. Na podstawie umowy Bank zobowiązał się udzielić kredytobiorcy kredytu w wysokości równowartości 80 000 USD z przeznaczeniem na refinansowanie kredytu ECC oraz finansowanie bieżących potrzeb kredytobiorcy wynikających z prowadzonej działalności gospodarczej na okres 12 miesięcy licząc od dnia zawarcia umowy. Następnie zmianą do umowy o kredyt odnawialny nr 1 z dnia 3 kwietnia 2000 roku kredyt został podwyższony do łącznej kwoty równowartości 100 000 USD.

Jako zabezpieczenie spłaty należności wynikających ze wskazanej umowy ustanowiono m.in. hipotekę kaucyjną do kwoty 320 000 zł na nieruchomości położonej w miejscowości W. (gmina W.) składającej się z działki nr (...), dla której Sąd Rejonowy w C. X Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...).

Wobec niewywiązywania się przez kredytobiorcę z warunków w/w umowy Bank w dniu 8 października 2001 roku wystawił bankowy tytuł egzekucyjny nr (...), który został opatrzony klauzulą wykonalności na mocy postanowienia Sądu Rejonowego w C. z dnia 31 stycznia 2002 roku w sprawie sygn. akt I Co (...). Z bankowego tytułu egzekucyjnego wynikało zadłużenie kredytobiorcy i poręczycieli w łącznej wysokości 404 252 zł 50 gr, w tym: kwota 400 029 zł 33 gr tytułem niespłaconego kapitału kredytu wraz z odsetkami ustawowymi od dnia 8 października 2001 roku; kwota 2 971 zł 92 gr tytułem odsetek umownych zwykłych wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi od dnia 8 października 2001 roku; kwota 1 251 zł 25 gr tytułem niespłaconych odsetek karnych od kredytu, wraz z dalszymi odsetkami ustawowymi od dnia 8 października 2001 roku.

/ **dowód** : odpis umowy o kredyt odnawialny z dnia 23 kwietnia 1999 roku wraz ze zmianami (k. 8-19), odpis bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 8 października 2001 roku wraz z klauzulą wykonalności (k. 29-30)/

Postanowieniem z dnia 3 lipca 2000 roku Sąd Rejonowy dla K. w K. wykreślił z rejestru (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w K. i wpisał (...) Spółkę Akcyjną z siedzibą w W..

Następnie (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W. zmienił nazwę na (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w W..

W dniu 22 maja 2013 roku (...) S.A., reprezentowany przez W. K. – członka zarządu i P. M. – prokurenta, zawarł umowę sprzedaży wierzytelności z (...), reprezentowanym przez (...) S.A., w imieniu którego działał pełnomocnik P. C. (2) – umocowany do dokonania takiej czynności na podstawie pełnomocnictwa z dnia 4 września 2012 roku. Cena z tytułu nabycia wierzytelności została uiszczona w całości, przez co umowa doszła do skutku.

Powód (...) na podstawie umowy cesji wierzytelności z dnia 22 maja 2013 roku nabył należność w łącznej kwocie 864 397 zł 17 gr, na którą złożyły się: kwota 256 100 zł 01 gr tytułem kapitału oraz 608 297 zł 16 gr tytułem odsetek naliczonych, zgodnie z b.t.e., według stawek odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 8 października 2001 roku do dnia 21 maja 2013 roku od kwoty należności głównej wykazanej w b.t.e., tj. od kwoty 400 029 zł 33 gr.

/ **dowód** : odpis bankowego tytułu egzekucyjnego nr (...) z dnia 8 października 2001 roku (k. 29-30), odpis postanowienia Sądu Rejonowego dla K. w K. z dnia 3 lipca 2000 roku (k. 64-69), odpis pełnomocnictwa z dnia 4 września 2012 roku (k. 140, k. 328), odpis umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 22 maja 2013 roku z załącznikami (k. 70-93), odpis oświadczenia z dnia 23 października 2013 roku (k. 94), odpis pełny KRS dot. (...) S.A. (k. 95-120), odpisy wyciągu z rejestru funduszy inwestycyjnych dot. powoda (k. 121-130), odpis pełny KRS dot. (...) S.A. (k. 132-139)/

Nieruchomość położona we W., gmina W., oznaczona numerem (...), opisana w księdze wieczystej Kw nr (...) (dawna: Kw nr (...)) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w C. X Zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych w K. stanowiła własność E. K. i jego żony K. K. – na zasadach ustawowej wspólności majątkowej w 1/2 części oraz T. K. i jego żony A. K. – na zasadach ustawowej wspólności majątkowej w 1/2 części.

W dniu 5 maja 1999 roku przed notariuszem G. M. w Kancelarii Notarialnej w K. E. K., K. K., T. K. i A. K. złożyli oświadczenia o ustanowieniu hipoteki kaucyjnej – Repertorium A nr (...). Współwłaściciele nieruchomości oświadczyli, że w celu zabezpieczenia należności z tytułu udzielonego E. K. – właścicielowi (...) z siedzibą we W.

przez (...) S.A. w K. na podstawie umowy o kredyt odnawialny z dnia 23 kwietnia 1999 roku – kredytu na warunkach określonych w umowie – ustanawiają na nieruchomości położonej we W., gmina W., opisaney w księdze wieczystej Kw nr (...) – hipotekę kaucyjną do kwoty 320 000 zł na rzecz Banku.

Hipoteka została wpisana do księgi wieczystej w dniu 7 maja 1999 roku. Na wniosek złożony przez powoda w dniu 22 lipca 2013 roku Sąd Rejonowy w C. X Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w K. dokonał w księdze wieczystej Kw nr (...) wpisu nowego wierzyciela hipotecznego (...) w W. w miejsce (...) Spółki Akcyjnej w K..

Aktualnymi współwłaścicielami w częściach ułamkowych przedmiotowej nieruchomości są wszyscy pozwani, tj. K. K. (18/72 części), A. K. (27/72 części), M. M. (6/72 części), M. F. (6/72 części), P. K. (2/72 części), B. K. (2/72 części) i M. K. (11/72 części).

/ **dowód:** skrócony odpis z czterech działów księgi wieczystej Kw nr (...) (k. 45-46 akt sprawy; k. 110 akt księgi wieczystej Kw nr (...)), wydruki treści księgi wieczystej (k. 47-63 akt sprawy), wypis aktu notarialnego z dnia 5 maja 1999 roku – Repertorium A nr (...) (k. 112-113 akt księgi wieczystej Kw nr (...)), zawiadomienie o wpisie z dnia 7 maja 1999 roku (k. 116 akt księgi wieczystej Kw nr (...)), zawiadomienie o wpisie z dnia 22 lipca 2013 roku (k. 334 akt księgi wieczystej Kw nr (...))/

Wierzyciel (...) S.A. w K. w dniu 19 lutego 2002 roku wystąpił do Komornika Sądowego Rewiru IV przy Sądzie Rejonowym w C. z wnioskiem o wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikom E. K., K. K., T. K. i A. K. celem wyegzekwowania należności objętych bankowym tytułem wykonawczym nr (...) z dnia 8 października 2001 roku obejmujących niespłacony kredyt w kwocie 400 029 zł 33 gr i niespłacone odsetki umowne w kwocie 2 971 zł 92 gr, niespłacone odsetki karne w kwocie 1 251 zł 25 gr i koszty w kwocie 2 181 zł 30 gr.

Postanowieniem z dnia 29 lipca 2013 roku Komornik Sądowy (dawnego Rewiru IV) M. G., po przeprowadzeniu postępowania w sprawie Km (...), umorzył postępowanie egzekucyjne z powodu jego bezskuteczności.

W oparciu o „wniosek o rozszerzenie egzekucji” z dnia 26 lutego 2010 roku, Komornik Sądowy M. G. w sprawie Km (...) wszczął egzekucję z nieruchomości położonej we W., dla której Sąd Rejonowy w C. X Zamiejskowy Wydział Ksiąg Wieczystych w K. prowadzi księgę wieczystą Kw nr (...) ((...)).

Postanowieniem z dnia 17 stycznia 2012 roku Komornik Sądowy zawiesił postępowanie egzekucyjne w sprawie Km (...) w zakresie nieruchomości opisaney w księdze wieczystej Kw nr (...) z powodu śmierci dłużnika i jednocześnie współwłaściciela przedmiotowej nieruchomości T. K..

Z kolei postanowieniem z dnia 5 marca 2012 roku Komornik Sądowy zawiesił postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 819 k.p.c. z powodu śmierci dłużnika E. K..

Postanowieniami z dnia 29 lipca 2013 roku Komornik Sądowy w sprawie przeciwko dłużnikom E. K. i T. K. orzekł o zwrocie wierzycielowi tytułu wykonawczego wskazując, że postępowanie egzekucyjne uległo umorzeniu z mocy prawa na podstawie art. 823 k.p.c., albowiem wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnych do dalszego prowadzenia postępowania i nie złożył wniosku o podjęcie zawieszzonego postępowania.

Postanowieniem z tego samego dnia, tj. 29 lipca 2013 roku, Komornik Sądowy umorzył także postępowanie egzekucyjne wobec A. K. i K. K. wobec bezskuteczności egzekucji na podstawie art. 824§1 pkt 3 k.p.c.

/ **dowód** : wniosek o wszczęcie egzekucji z dnia 19 lutego 2002 roku, postanowienie Komornika Sądowego z dnia 29 lipca 2013 roku (w aktach Km (...)), wniosek o rozszerzenie egzekucji z dnia 26 lutego 2010 roku (k. 31 akt Km (...)), zawiadomienie o wszczęciu egzekucji z nieruchomości z dnia 28 października 2010 roku (k. 39 akt Km (...)), postanowienie Komornika Sądowego z dnia 17 stycznia 2012 roku (k. 72 akt Km (...)), postanowienie Komornika Sądowego z dnia 5 marca 2012 roku (k. 75 akt Km (...)), postanowienia Komornika Sądowego z dnia 29 lipca 2013 roku (k. 77, 78, 79 akt Km (...))/

Sąd zważył, co następuje:

Wierzyciel hipoteczny, stosownie do art. 65 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (tekst jedn. Dz.U. z 2016 roku, poz. 790 z późn. zm. - u.k.w.h.), ma prawo do wytoczenia przeciwko dłużnikowi hipotecznemu, nie będącemu dłużnikiem osobistym, powództwa o świadczenie celem umożliwienia wierzycielowi prowadzenia egzekucji z obciążonej nieruchomości. Natomiast zgodnie z art. 73 u.k.w.h., właściciel nieruchomości nie będący dłużnikiem osobistym może, niezależnie od zarzutów, które mu przysługują osobiście przeciwko wierzycielowi hipotecznemu, podnosić zarzuty przysługujące dłużnikowi oraz te, których dłużnik zrzekł się po ustanowieniu hipoteki.

W myśl art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 2009 roku o zmianie ustawy o księgach wieczystych i hipotece oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2009 roku, nr 131, poz. 1075 – ustawa nowelizująca) do hipotek kaucyjnych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy (tj. 20 lutego 2011 roku), z zastrzeżeniem ust. 2, stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, tj. ustawy o księgach wieczystych i hipotece, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą.

Natomiast w myśl art. 10 ust. 2 powołanej ustawy nowelizującej, do hipotek zwykłych powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustawy, o której mowa w art. 1, w dotychczasowym brzmieniu, z wyjątkiem art. 76 ust. 1 i 4 tej ustawy, które stosuje się w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą. To samo dotyczy hipotek kaucyjnych zabezpieczających roszczenia związane z wierzytelnością hipoteczną, lecz nieobjętych z mocy ustawy hipoteką zwykłą, powstałych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Nowelizacja rozróżniła zatem dwa rodzaje hipoteki kaucyjnej:

- 1) hipotekę kaucyjną samodzielnie zabezpieczającą wierzytelność wraz z ewentualnymi roszczeniami ubocznymi (hipoteka kaucyjna tzw. „samodzielna”), a także
- 2) hipotekę kaucyjną, która współwystępuje z hipoteką zwykłą i zabezpiecza jedynie roszczenia uboczne nieobjęte z mocy ustawy hipoteką zwykłą (hipoteka kaucyjna tzw. „niesamodzielna”).

Każdy z tych rodzajów hipoteki kaucyjnej podlega osobnym normom intertemporalnym. Artykuł 10 ust. 2 zd. 2 ustawy nowelizującej nakazuje stosować reguły, które dotyczą hipoteki zwykłej, czyli przepisy u.k.w.h. w dotychczasowym brzmieniu, także w odniesieniu do współwystępującej z nią hipoteki kaucyjnej, gdy zabezpiecza ona tylko roszczenia uboczne. Odmienne zasady intertemporalne odnoszą się do hipoteki kaucyjnej, która samodzielnie zabezpiecza wierzytelność, wraz z ewentualnymi roszczeniami ubocznymi, które podlegają znowelizowanym przepisom u.k.w.h., zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy nowelizującej (por.: Tomasz Czech [w:] „Nowa regulacja hipoteki. Zagadnienia intertemporalne.” Przegląd Sądowy, listopad – grudzień 2010, str. 40, 45; uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 10 lipca 2012 roku, P 15/12, OTK-A 2012/7/77).

W niniejszej sprawie zatem w odniesieniu do hipoteki kaucyjnej zabezpieczającej dochodzoną przez powoda (...) w W. należność, zastosowanie znajdują przepisy ustawy o księgach wieczystych i hipotece w nowym brzmieniu, czyli obowiązującym od dnia 20 lutego 2011 roku. Jest to bowiem hipoteka kaucyjna samodzielnie zabezpieczająca wierzytelność (kapitał) z tytułu umowy kredytowej z dnia 23 kwietnia 1999 roku wraz z roszczeniami ubocznymi.

Zgodnie z art. 68 ust. 1 i 2 u.k.w.h. hipoteka zabezpiecza wierzytelność pieniężną do oznaczonej sumy pieniężnej. Hipoteka zabezpiecza mieszczące się w sumie hipoteki roszczenia o odsetki oraz przyznane koszty postępowania, jak również inne roszczenia o świadczenia uboczne, jeżeli zostały wymienione w dokumencie stanowiącym podstawę wpisu hipoteki do księgi wieczystej (por. art. 69 u.k.w.h.); przy czym zmiana właściciela nieruchomości obciążonej w wyniku czynności prawnej pozostaje bez wpływu na dalsze istnienie hipoteki, każdy bowiem kolejny właściciel staje się z mocy prawa dłużnikiem hipotecznym.

W niniejszej sprawie bezspornym pomiędzy stronami był sam fakt obciążenia nieruchomości opisanej w księdze wieczystej Kw nr (...) hipoteką kaucyjną z tytułu udzielonego kredytu na podstawie umowy o kredyt odnawialny z dnia 23 kwietnia 1999 roku oraz fakt, że aktualnymi współwłaścicielami przedmiotowej nieruchomości są wszyscy pozwani, a w konsekwencji przysługuje im status dłużników rzeczowych.

W myśl art. 3 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece domniemywa się, że prawo jawne z księgi wieczystej jest wpisane zgodnie z rzeczywistym stanem prawnym. Zatem bez potrzeby wykazania rzeczywistego istnienia zabezpieczonej wierzytelności, dla realizacji odpowiedzialności dłużnika rzeczowego z nieruchomości, sam wpis hipoteki jest dla wierzyciela wystarczającą legitymacją. Z powyższego wynika, że dochodząc należności zabezpieczonej hipoteką, wierzyciel może powołać się wyłącznie na wpis hipoteki, udokumentowany stosownym odpisem z księgi wieczystej, rzeczą dłużnika jest natomiast przedstawienie dowodów pozwalających na obalenie tego domniemania.

Pozwani w niniejszej sprawie nie zgłaszali natomiast żadnych zarzutów dotyczących wysokości aktualnego zadłużenia wynikającego z umowy o kredyt odnawialny z dnia 23 kwietnia 1999 roku. Należy również mieć na uwadze, że brak zapłaty, tj. niedokonanie zwrotu pieniędzy, stanowi okoliczność negatywną, to na pozwanych spoczywał zatem ciężar dowodu zwrotu przedmiotowego kredytu. Nie można bowiem obciążać powoda obowiązkiem wykazania braku zapłaty ze strony pozwanej, skoro stanowisko powoda odnośnie nieotrzymania przez niego zapłaty jest równoznaczne ze stwierdzeniem braku wpłat ze strony kredytobiorcy, a zatem braku również jakichkolwiek „potwierdzeń zapłaty”.

W niniejszej sprawie jednak pozwani nie zgłaszali w tym zakresie żadnych zarzutów, ani nie podjęli w tej kwestii żadnej inicjatywy dowodowej, w szczególności nie przedłożyli jakichkolwiek dokumentów, które by świadczyły lub co najmniej uprawdopodobniały, że pozwani bądź wcześniej dłużnik osobisty uregulował swoje zobowiązanie, przynajmniej w takiej części, że pozostała suma do zapłaty z tytułu należności głównej i odsetek byłaby mniejsza niż kwota żądana przez powoda.

Pozwani w toku procesu nie przedłożyli żadnych dowodów, które podważałyby twierdzenia powoda znajdujące oparcie w załączonych do akt sprawy dokumentach prywatnych, w tym w postaci: bankowego tytułu egzekucyjnego, uwierzytelnionego odpisu umowy kredytu i odpisu umowy przelewu wierzytelności oraz dokumentów urzędowych, w tym: aktów notarialnych, odpisów księgi wieczystej, odpisów KRS i wyciągów z rejestru funduszy inwestycyjnych.

Faktem jest, że roszczenie dochodzone przez powoda (...) w W. uległo w całości przedawnieniu w 2004 roku. Wierzytelność była już wymagalna w 2001 roku, w momencie wystawienia b.t.e., natomiast powód wytoczył powództwo dopiero w dniu 8 lutego 2016 roku.

Należy bowiem podkreślić, że nabywca wierzytelności niebędący bankiem nie może powoływać się na przerwę biegu przedawnienia spowodowaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego na podstawie bankowego tytułu egzekucyjnego zaopatrzonego w klauzulę wykonalności (art. 123§1 pkt 2 k.c.). Uprawnienie do wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego przysługiwało jedynie bankom i tylko na ich rzecz mogła być nadana klauzula wykonalności; nadanie klauzuli na rzecz cesjonariusza nie będącego bankiem nie było dopuszczalne.

Cesjonariusz nie mógł też kontynuować egzekucji wszczętej przez bank, bo w postępowaniu egzekucyjnym nie ma zastosowania art. 192 pkt 3 k.p.c., a więc fundusz sekurytyzacyjny, który nie mógł się powołać na bankowy tytuł egzekucyjny, przejście uprawnień i uzyskać klauzuli wykonalności na podstawie art. 788§1 k.p.c., musiał ustalić istnienie roszczenia w drodze procesu sądowego, uzyskać nowy tytuł wykonawczy i dopiero na jego podstawie egzekwować roszczenie. Przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123§1 pkt 1 k.p.c. następuje, co do zasady, tylko pomiędzy stronami postępowania, jeżeli z istoty łączącego je stosunku prawnego wynika, że są materialnie zobowiązane lub uprawnione, a więc skutek przerwania zachodzi tylko w podmiotowych i przedmiotowych granicach czynności podjętej przez wierzyciela.

Nie może też umknąć uwadze, że przerwa biegu przedawnienia została spowodowana czynnością banku zmierzającą do egzekwowania roszczenia, podczas gdy nabywcy nie będącemu bankiem miałyby służyć do jego dochodzenia.

Czynność wszczęcia postępowania egzekucyjnego przez bank wywołuje zatem materialnoprawny skutek przerwy biegu przedawnienia jedynie w stosunku do wierzyciela objętego bankowym tytułem wykonawczym, natomiast nabywca wierzytelności nie będący bankiem, nawet jeżeli nabycie nastąpiło po umorzeniu postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 824 §1 pkt 3 k.p.c. i rozpoczęciu biegu przedawnienia w stosunku do banku na nowo, nie może powołać się na przerwę biegu przedawnienia wywołaną wszczęciem postępowania egzekucyjnego przez pierwotnego wierzyciela będącego bankiem (por.: uchwała Sądu Najwyższego z dnia 29 czerwca 2016 roku z uzasadnieniem, III CZP 29/16, LEX nr 2067028).

Podstawą rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie jest jednak art. 77 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o księgach wieczystych i hipotece (w brzmieniu obowiązującym od dnia 20 lutego 2011 roku – z uwagi na przytoczone wcześniej uwagi dot. hipoteki kaucyjnej „samodzielnej”). Zgodnie ze wskazanym art. 77 u.k.w.h. przedawnienie wierzytelności zabezpieczonej hipoteką nie narusza uprawnienia wierzyciela hipotecznego do uzyskania zaspokojenia z nieruchomości obciążonej. Przepisu tego nie stosuje się do roszczeń o świadczenia uboczne.

Mając na uwadze treść powołanego przepisu art. 77 u.k.w.h., powód może uzyskać zaspokojenie swojej wierzytelności z obciążonej hipoteką nieruchomości w zakresie kwoty należności głównej (kapitału) w wysokości 256 100 zł 01 gr. Natomiast w pozostałym zakresie co do świadczeń ubocznych, tj. odsetek, roszczenie jako przedawnione podlegało oddaleniu. Podkreślić należy, że przepis art. 77 u.k.w.h. nie uprawnia do uzyskania zaspokojenia z obciążonej nieruchomości, poza przedawnioną należnością główną, także w zakresie odsetek od przedawnionego kapitału, również tych dochodzonych od daty wytoczenia powództwa. Zasadą jest, że dłużnik nie ma obowiązku zaspokojenia przedawnionej wierzytelności, a art. 77 u.k.w.h. stanowi jedynie wyjątek co do możliwości uzyskania zaspokojenia należności głównej (kapitału) z określonego przedmiotu, tj. nieruchomości obciążonej hipoteką kaucyjną.

Pozostałe zarzuty pozwanych nie były zasadne. Nie istnieją podstawy ku temu, aby podważać legitymację czynną powoda. Przedstawione przez powoda dokumenty prywatne, których autentyczności pozwani nie kwestionowali, stanowią dowód na zbycie wierzytelności dochodzonej w niniejszym postępowaniu. Umocowanie osób reprezentujących Bank – członka zarządu W. K. oraz prokurenta P. M. – wynika jednoznacznie ze złożonego przez powoda odpisu pełnego z Krajowego Rejestru Sądowego (...) S.A.

Z rubryki czwartej wyciągu z rejestru funduszy inwestycyjnych dotyczącego powoda wynika natomiast jednoznacznie, że jest on reprezentowany przez (...) Spółkę Akcyjną wpisaną do KRS pod numerem (...). Natomiast złożone przez powoda pełnomocnictwo z dnia 4 września 2012 roku udzielone przez (...) Spółkę Akcyjną do jednoosobowej reprezentacji powodowego Funduszu dla M. H. oraz P. C. (1), wykazuje umocowanie dla P. C. (1) do działania w imieniu (...). Pełnomocnictwo zostało podpisane przez osoby upoważnione zgodnie z treścią KRS do reprezentowania (...) Spółki Akcyjnej i upoważnia pełnomocnika m.in. do składania oświadczeń woli i zaciągania zobowiązań w procesie sprzedaży wierzytelności, negocjacji warunków umowy sprzedaży wierzytelności oraz podpisania wynegocjowanej umowy wraz ze wszystkimi dokumentami stanowiącymi jej załączniki (k. 131-139, k. 140, k. 328).

Brak podstaw do przyjmowania, że powód nie wykazał swojej legitymacji procesowej czynnej przez to, że nie przedłożył kompletnej umowy sprzedaży wierzytelności. Nie ma bowiem ważnych powodów, aby domagać się w tym procesie, by powód ujawniał wysokość ceny, którą zapłacił za zakupione wierzytelności, nie jest to okoliczność istotna dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Podobnie rzecz się ma do wielkości portfela wierzytelności. Brak uzasadnionych przyczyn, aby domagać się od powoda ujawnienia danych personalnych wszystkich dłużników, wymienionych w załączniku do umowy przelewu wierzytelności, czyli osób nie będących stronami tego postępowania oraz wielkości nabytych przez powoda w stosunku do nich wierzytelności.

Trzeba też podkreślić, że zgodnie z pkt 11 umowy przelewu wierzytelności, strony zobowiązały się do poufności i nie ujawniania informacji objętych tajemnicą przedsiębiorstwa i tajemnicą bankową. To tłumaczy dlaczego niektóre fragmenty umowy przelewu zostały wymazane i ich nie ujawniono. Należy zauważyć, że powód w konsekwencji przelewu wierzytelności, otrzymał od zbywcy wszystkie dokumenty dotyczące nabytych wierzytelności. Uzyskał więc nie tylko dane osobowe dłużników, w tym kredytobiorcy E. K. i poręczycieli, ale i wszystkie dokumenty, w postaci

umów kredytowych, ich wypowiedzenia, wystawionych BTE, dokumentów z zakresu prowadzonych egzekucji. Nawet gdyby, przyjmując hipotetycznie, że pełnomocnicy banku i nabywcy wierzytelności, przekroczyli zakres udzielonego im umocowania, to samo to nie czyniłoby zawartej umowy przelewu nieważną. W takiej sytuacji mocodawcy mogliby potwierdzić czynności dokonane przez pełnomocników, zgodnie z art. 103 § 1 k.c. Nieważność czynności dokonanej przez pełnomocnika nastąpiłaby dopiero po definitywnej odmowie potwierdzenia czynności przez mocodawców lub upływu terminu do jej potwierdzenia (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 3 września 2015 roku, I ACa 350/15).

Przyjmuje się, że potwierdzenie może mieć charakter dorozumiany i może wyrażać się np. przystąpieniem przez mocodawcę do wykonania umowy (por.: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 4 września 2013 roku, III AUa 1759/12). Gdyby nawet było tak, że obaj, lub jeden z pełnomocników, przekroczyli zakres umocowania, to dowodem potwierdzenia czynności dokonanych przez nich było przekazanie powodowi wszelkich dokumentów dotyczących nabywanych wierzytelności, zapłacenie ceny i przystąpienie przez powoda do wykonania umowy, w szczególności np. wytoczenie powództwa przeciwko pozwanym w niniejszej sprawie.

Z tych wszystkich przyczyn, na podstawie art. 496 k.p.c. Sąd utrzymał nakaz zapłaty w części co do zasądzonej od pozwanych solidarnie (art. 370 k.c.) na rzecz powoda kwoty 256 100 zł 01 gr; zasądzonej kwoty kosztów postępowania w wysokości 11 453 zł 60 gr oraz zastrzeżenia prawa powoływania się przez pozwanych w toku postępowania egzekucyjnego na ograniczenie ich odpowiedzialności do przysługujących im udziałów w prawie własności przedmiotowej nieruchomości (pkt 1), uchylił nakaz zapłaty w pozostałej części i w tym zakresie powództwo oddalił (pkt 2).

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. w związku z §2 pkt 7, §3, rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804).

Koszty poniesione w toku procesu przez powoda obejmowały: opłatę od pozwu w kwocie 4 000 zł (k. 157), koszty zastępstwa procesowego w kwocie 14 400 zł, opłatę od pełnomocnictwa – 17 zł (k. 158). Razem – 18 417 zł.

Pozwani ponieśli koszty zastępstwa procesowego w wysokości 14 400 zł, część opłaty od zarzutów w kwocie 1 000 zł – co do P. K. (k. 269, 279, 285), część opłaty od zarzutów w kwocie 1 000 zł – co do B. K. (k. 269, 278, 286). Razem – 16 400 zł.

Łącznie koszty procesu wyniosły 34 817 zł.

Powód wygrał proces w 80 %, wobec czego Sąd utrzymał nakaz zapłaty w zakresie kosztów co do kwoty **11 453 zł 60 gr**, po stosunkowym rozdzieleniu kosztów według następującego wyliczenia: 34 817 zł × 80/100 (koszty, które powinni ponieść pozwani) – 16 400 zł (koszty, które pozwani ponieśli) = 11 453 zł 60 gr (koszty do dopłaty przez pozwanych na rzecz powoda).

Stosownie do §2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2016 r., poz. 1667), które weszło w życie z dniem 27 października 2016 roku, do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

Wymaga podkreślenia, że reprezentowanie przez jednego adwokata lub radcę prawnego kilku osób, występujących w sprawie w charakterze współuczestników materialnych, uzasadnia przyznanie tym współuczestnikom zwrotu kosztów zastępstwa w wysokości tylko jednego wynagrodzenia, biorąc pod uwagę okoliczności wskazane w art. 109§2 k.p.c. (por.: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2011 roku, IV CZ 142/10, LEX nr 785282; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007 roku, III CZP 130/06, OSNC 2008/1/11).

Koszty sądowe poniesione w toku procesu przez Skarb Państwa obejmowały część opłaty od zarzutów w kwocie 10 000 zł (12 000 zł – 2 000 zł).

Stosownie do art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2014r., poz. 1025 z późn. zm.) Sąd nakazał pobrać od powoda na rzecz Skarbu Państwa kwotę 2 000 zł tytułem zwrotu w/w kosztów sądowych, których pozwani nie mieli obowiązku uiścić. Kwota ta stanowi należne koszty sądowe, w części co do której powództwo nie zostało uwzględnione (20 %).